

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2001

Vyhlásené: 08.12.2001

Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

507

Z Á K O N

zo 6. novembra 2001

o poštových službách

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

§ 1

Predmet úpravy

Tento zákon upravuje

- a) podmienky poskytovania poštových služieb na trhu poštových služieb (ďalej len „trh“) a ich štátnu reguláciu,
- b) rozsah a podmienky poskytovania univerzálnej poštovej služby (ďalej len „univerzálna služba“) a práva a povinnosti jej poskytovateľa a jej užívateľov,
- c) prístup k verejnej poštovej sieti a požiadavky na hustotu a vybavenie prístupových miest verejnej poštovej siete (ďalej len „prístupové miesto“),
- d) pôsobnosť orgánov štátnej správy v poštových službách a štátny dohľad nad poskytovaním poštových služieb.

§ 2

Poštové služby

(1) Poštová služba je podávanie a zber poštových zásielok (ďalej len „vyberanie“), triedenie poštových zásielok v distribučnom stredisku, ich preprava a dodávanie adresátom (ďalej len „distribúcia“) a poštový platobný styk.

(2) Poštový platobný styk je dodávanie peňazí poukázaných odosielateľom doručením adresátovi v hotovosti alebo sprostredkovanie pripísania na bankový účet podľa údajov v poštovom poukaze.

§ 3

Univerzálna služba

(1) Univerzálna služba je súbor trvalo poskytovaných poštových služieb za prijateľné ceny (ďalej len „poštová sadzba“), za rovnakých podmienok a v určenej kvalite dostupných všetkým užívateľom v prístupových miestach.

(2) V rámci univerzálnej služby sa k poštovej zásielke poskytuje poštová služba

- a) doporučené, ktorou sa poskytuje paušálna záruka proti riziku jej straty, krádeže alebo poškodenia a doklad pre odosielateľa o jej podaní a na požiadanie aj o jej dodaní adresátovi (ďalej len „doporučená zásielka“),
- b) poistenie, ktorou sa zapísaná poštová zásielka poistuje pre prípad straty, krádeže alebo poškodenia do hodnoty udanej odosielateľom pri jej podaní (ďalej len „poistená zásielka“).

(3) Univerzálna služba sa vzťahuje aj na medzinárodný poštový styk, ak medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná, neustanovuje inak.

§ 4

Poštové zásielky

(1) Poštová zásielka je oznámenie alebo vec adresovaná a upravená odosielateľom do konečnej podoby, v akej ju má dodať adresátovi poštový podnik.

(2) Poštovými zásielkami sú

- a) listové zásielky,
- b) balíky s hmotnosťou najviac 31,5 kg a
- c) poštové poukazy poštového platobného styku.

(3) Listovými zásielkami sú najmä korešpondencia, reklamné adresované zásielky a slepecké zásielky.

(4) Korešpondencia je oznámenie v písomnej forme na akomkoľvek druhu fyzického média, ktoré sa má dodať na adresu, ktorú na ňom alebo na obálke uviedol odosielateľ. Knihy, katalógy, noviny a iná periodická tlač nie sú korešpondenciou; môžu byť obsahom listovej zásielky alebo balíka.

(5) Reklamná adresovaná zásielka je oznámenie, ktoré pozostáva výlučne z reklamného, marketingového alebo propagačného materiálu a obsahuje rovnakú správu okrem mena adresáta, adresy a identifikačného čísla, ktoré nemenia obsah správy, a ktoré sa posiela značnému počtu adresátov a má sa dodať na adresu uvedenú odosielateľom na oznámení alebo na obálke. Priame zásielky nie sú účty, faktúry, finančné výkazy a iné správy nerovnakého obsahu a formy.

(6) Slepecká zásielka je oznámenie zhotovené písmom pre nevidiacich (Braillovo písmo), štočky so slepeckými značkami, zvukový záznam a osobitný papier pre potrebu nevidiacich.

§ 5

Poštový podnik

(1) Poštový podnik je podnikateľ,¹⁾ ktorý na základe živnostenského oprávnenia²⁾ a podmienok ustanovených týmto zákonom poskytuje poštové služby na trhu.

(2) Poskytovať poštové služby na trhu môže podnik len na základe všeobecného povolenia vydaného Poštovým úradom (§ 14).

(3) Poskytovať univerzálnu službu môže poštový podnik len na základe udelenia alebo uloženia poštovej licencie Poštovým úradom (§ 16) (ďalej len „poskytovateľ univerzálnej služby“).

§ 6

Verejná poštová sieť

(1) Verejná poštová sieť je systém organizovania a súbor zariadení, ktoré poskytovateľ univerzálnej služby používa v prístupových miestach na vyberanie a distribúciu poštových zásielok.

(2) Prístupové miesta sú budovy a technické zariadenia prístupné verejnosti, najmä

- a) stále prevádzkarne určené na vyberanie a distribúciu poštových zásielok a na predaj poštových cenín (ďalej len „pošta“) a
- b) verejne prístupné samoobslužné technické zariadenia určené na
 - 1. vyberanie poštových zásielok, najmä poštové schránky,
 - 2. distribúciu poštových zásielok, najmä poštové priechodky a doručovacie schránky, a
 - 3. predaj poštových cenín.

(3) Vyberať poštové zásielky možno aj v kontaktných miestach, ktorými sú osoby oprávnené vyberať poštové zásielky na základe zmluvy s poskytovateľom univerzálnej služby (ďalej len „poštovní“) a určení zamestnanci poskytovateľa univerzálnej služby.

(4) Označenie „pošta“ možno používať len na označenie prístupových miest podľa odseku 2 písm. a) a kontaktných miest podľa odseku 3.

§ 7

Poštová výhrada

(1) Poštová výhrada sú poštové služby vyhradené len pre poskytovateľa univerzálnej služby.

(2) Obsahom poštovej výhrady je vyberanie a distribúcia

- a) korešpondencie a reklamných adresovaných zásielok s hmotnosťou najviac 350 g,
- b) korešpondencie určenej do vlastných rúk účastníkom konania podľa všeobecných predpisov o trestnom konaní,³⁾ o občianskom súdnom konaní,⁴⁾ o správnom konaní,⁵⁾ o konaní vo veci daní a poplatkov,⁶⁾ o exekučnom konaní,⁷⁾ o notárskom konaní a o konaní pred Národnou bankou Slovenska.

(3) Poštová výhrada sa nevzťahuje na korešpondenciu a reklamné adresované zásielky podľa odseku 2 písm. a), ak

- a) poštová sadzba za ňu je vyššia ako jej pätnásobok podľa tarify poskytovateľa univerzálnej služby pre korešpondenciu v prvej hmotnostnej triede najrýchlejšej štandardnej kategórie,
- b) je sprievodným dokladom vecí, ktoré sa súčasne dodávajú, alebo
- c) ju vo vnútroštátnom poštovom styku distribuuje poštový podnik, ktorý ju vybral v cudzine.

§ 8

Poštové tajomstvo

(1) Predmetom poštového tajomstva sú

- a) informácie a údaje o poštových zásielkach a
- b) obsah korešpondencie (ďalej len „listové tajomstvo“) a obsah ostatných poštových zásielok.

(2) Každý, kto príde s predmetom poštového tajomstva do styku, je povinný zachovávať o ňom mlčanlivosť a zabrániť, aby sa s ním oboznámila iná osoba. Zbaviť mlčanlivosti ho môže odosielateľ alebo adresát poštovej zásielky.

(3) Predmet poštového tajomstva možno sprístupniť len odosielateľovi, adresátovi a štátnemu orgánu oprávnenému na zabezpečenie obrany a ochrany štátu, vnútorného poriadku a bezpečnosti štátu a na odhaľovanie a stíhanie trestných činov podľa osobitných predpisov;⁸⁾ o sprístupnení poštového tajomstva sú zamestnanci poštového podniku povinní zachovávať mlčanlivosť.

(4) Každý, kto nájde poštovú zásielku, ktorej nie je odosielateľom ani adresátom, je povinný ju bezodkladne odovzdať na pošte alebo poštovému doručovateľovi, alebo ak je to jednoduchšie, odovzdať odosielateľovi alebo adresátovi.

§ 9

Ochrana informácií a údajov

(1) Poštový podnik je povinný pri tvorbe, spracúvaní a uchovávaní informácií a údajov v informačných systémoch a pri poskytovaní poštových služieb zabezpečiť ich ochranu pred sprístupnením inej osobe, zverejnením alebo zneužitím.

(2) Informácie a údaje, na ktoré sa vzťahuje ochrana osobných údajov, možno poskytnúť len osobe, ktorej sa týkajú, a súdu, prokuratúre alebo inému štátnemu orgánu na účely obrany a ochrany štátu, vnútorného poriadku a bezpečnosti štátu alebo na účely odhaľovania a stíhania trestných činov. Zamestnanci poštového podniku sú povinní zachovávať mlčanlivosť o informáciách a údajoch, na ktoré sa vzťahuje ochrana osobných údajov, a znemožniť iným osobám, aby sa dozvedeli takéto informácie a údaje.

(3) Prevádzkovateľ centrálnej evidencie pobytu obyvateľov je povinný na základe písomnej žiadosti poskytnúť poskytovateľovi univerzálnej služby údaje z nej.

DRUHÁ ČASŤ

ŠTÁTNA SPRÁVA V POŠTOVÝCH SLUŽBÁCH

PRVÁ HLAVA

ORGÁNY ŠTÁTNEJ SPRÁVY

§ 10

Základné ustanovenie

(1) Zriaďuje sa Poštový úrad ako orgán štátnej správy na vykonávanie štátnej regulácie poštových služieb so sídlom v Žiline.

(2) Orgány štátnej správy v poštových službách sú

- a) Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“),
- b) Poštový úrad.

(3) Poštový úrad je rozpočtovou organizáciou.

§ 11**Úlohy orgánov štátnej správy****(1) Ministerstvo**

- a) vypracúva návrhy štátnej poštovej politiky a koncepcie rozvoja poštových služieb a predkladá ich vláde Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“) na schválenie,
- b) zabezpečuje medzinárodné vzťahy v štátnej správe v poštových službách na úrovni členov vlád, vládnych a medzivládnych organizácií,
- c) schvaľuje
 - 1. emisný plán poštových známok a poštových lístkov a obálok s vyobrazením poštovej známky (ďalej len „poštová celina“) a ich námetové a výtvarné riešenie,
 - 2. začiatok a koniec platnosti poštových známok a poštových celín uvedených v bode 1.

(2) Poštový úrad nezávisle

- a) vykonáva štátnu reguláciu poštových služieb (ďalej len „štátna regulácia“),
- b) vykonáva štátny dohľad nad poskytovaním poštových služieb,
- c) zabezpečuje medzinárodné vzťahy v oblasti poštových služieb na úrovni regulačných orgánov,
- d) vykonáva ďalšie činnosti podľa tohto zákona.

§ 12**Predseda a podpredseda Poštového úradu**

(1) Na čele Poštového úradu je predseda Poštového úradu (ďalej len „predseda“), ktorého na návrh vlády volí a odvoláva Národná rada Slovenskej republiky.

(2) Predsedu zastupuje podpredseda Poštového úradu (ďalej len „podpredseda“), ktorého vymenúva a odvoláva vláda.

(3) Funkčné obdobie predsedu a podpredsedu je šesťročné; funkciu môžu vykonávať najviac dve po sebe nasledujúce funkčné obdobia.

(4) Predseda a podpredseda nesmú počas výkonu funkcie

- a) vykonávať funkciu v politickej strane alebo v politickom hnutí,
- b) vykonávať funkciu v inom štátnom orgáne ani byť členom orgánu právnickej osoby, ktorá bola zákonom zriadená ako verejnoprávna inštitúcia,
- c) byť zamestnancom, spoločníkom, konateľom ani členom orgánu poštového podniku ani pôsobiť v jeho prospech alebo neprospech.

(5) Pred uplynutím funkčného obdobia zaniká výkon funkcie predsedu a podpredsedu len

- a) vzdaním sa funkcie,
- b) odvolaním z funkcie,
- c) smrťou alebo vyhlásením za mŕtveho.

(6) Predsedu a podpredsedu možno odvolať, ak

- a) neplní povinnosti podľa tohto zákona,
- b) nastala niektorá zo skutočností uvedených v odseku 4,

- c) bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin alebo za iný trestný čin súvisiaci s výkonom funkcie,
- d) nevykonáva funkciu najmenej šesť mesiacov.

DRUHÁ HLAVA ŠTÁTNA REGULÁCIA

§ 13 Obsah štátnej regulácie

(1) Štátna regulácia je

- a) utváranie podmienok na vznik a udržiavanie konkurenčného prostredia na trhu,
- b) určovanie všeobecných pravidiel poskytovania poštových služieb, ktoré nie sú súčasťou poštovej výhrady,
- c) ukladanie povinnosti poskytovať univerzálnu službu a určovanie požiadaviek na prevádzku verejnej poštovej siete.

(2) Štátna regulácia zahŕňa reguláciu poštových služieb a reguláciu poštových sadzieb (§ 21).

(3) Regulácia poštových služieb sa vykonáva rozhodnutiami Poštového úradu, ktorými sú

- a) všeobecné povolenie,
- b) poštová licencia,
- c) rozhodnutie o uložení povinnosti poskytnúť príspevok na kompenzáciu straty z povinného poskytovania univerzálnej služby poštovým podnikom, ktoré poskytujú rovnakú poštovú službu ako univerzálna služba na základe všeobecného povolenia (ďalej len „kompenzačný príspevok“).

(4) Vydávanie rozhodnutí podľa odseku 3 musí byť transparentné, nediskriminačné, primerané technickým a ekonomickým možnostiam poštových podnikov a založené na objektívnych kritériách.

(5) V čase mimoriadnej udalosti spôsobenej živelnou pohromou alebo haváriou a v odôvodnených prípadoch ochrany verejnej morálky, verejnej bezpečnosti vrátane vyšetrovania trestných činov, ochrany zdravia a života ľudí, zvierat a rastlín, kultúrnych pamiatok a verejného poriadku môže Poštový úrad na postihnutom území dočasne upraviť spôsob a podmienky vyberania a distribúcie poštových zásielok odchyľne od tretej časti, najmä môže na nevyhnutný čas

- a) vylúčiť poskytovanie poštových služieb alebo určiť, že ich bude poskytovať len určený poštový podnik,
- b) vylúčiť z vyberania a distribúcie niektoré druhy poštových zásielok,
- c) obmedziť alebo zastaviť poštový platobný styk,
- d) zabezpečiť vyberanie a distribúciu niektorých poštových zásielok inak.

§ 14 Všeobecné povolenie

(1) Všeobecné povolenie je rozhodnutie, v ktorom sú určené všeobecné podmienky poskytovania poštových služieb na trhu, ktoré nie sú súčasťou poštovej výhrady.

(2) Návrh všeobecného povolenia sa zverejňuje vo Vestníku Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky (ďalej len „vestník ministerstva“) najmenej 90 dní pred dňom jeho predpokladaného vyhlásenia spolu s výzvou na zaujatie stanoviska a s údajom, kde a v akej

lehote možno k návrhu uplatniť pripomienky. Táto lehota nesmie byť kratšia ako 30 dní odo dňa zverejnenia návrhu.

(3) Všeobecné povolenie vydáva Poštový úrad pre vopred neurčený okruh poštových podnikov. Vo všeobecnom povolení možno určiť, že začatie a skončenie poskytovania niektorých poštových služieb vyžadujú registráciu.

(4) Všeobecné povolenie sa vyhlasuje vo vestníku ministerstva.

(5) Odseky 3 a 4 sa použijú aj pri zmene a zrušení všeobecného povolenia.

§ 15

Registrácia

(1) Ak sa vo všeobecnom povolení určilo, že začatie poskytovania poštových služieb vyžaduje registráciu, prihlášku na registráciu podáva poštový podnik na predpísanom tlačive Poštovému úradu do 30 dní odo dňa začatia poskytovania poštových služieb, ktoré možno vykonávať na základe všeobecného povolenia.

(2) K prihláške treba priložiť

- a) obchodné podmienky⁹⁾ poštového podniku, podľa ktorých poskytuje poštové služby na trhu (ďalej len „poštové podmienky“), a
- b) tarifu (§ 26).

§ 16

Poštová licencia

(1) Poštová licencia je rozhodnutie Poštového úradu, ktoré sa vydáva poštovému podniku na poskytovanie univerzálnej služby (§ 3).

(2) Poštový úrad udeľuje poštovú licenciu na základe žiadosti poštového podniku; ak žiadny poštový podnik nepožiadá o udelenie poštovej licencie, Poštový úrad poštovú licenciu uloží vybranému poštovému podniku.

(3) Poštová licencia sa udelí poštovému podniku, ktorý má sídlo v Slovenskej republike, ak

- a) jeho štatutárny orgán alebo členovia štatutárneho orgánu majú spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu a sú bezúhonní,
- b) je finančne spôsobilý a
- c) má technické a organizačné predpoklady na prevádzkovanie verejnej poštovej siete a na vykonávanie univerzálnej služby podľa tohto zákona.

(4) Za bezúhonného sa považuje ten, kto nebol odsúdený za úmyselný trestný čin alebo za trestný čin spáchaný z nedbanlivosti v súvislosti s poštovou službou. Bezúhonnosť sa preukazuje výpisom z registra trestov, ktorý v deň podania žiadosti nie je starší ako tri mesiace.

(5) Finančne spôsobilý je poštový podnik, ktorý je schopný finančne zabezpečiť prevádzkovanie verejnej poštovej siete a poskytovanie univerzálnej služby podľa tohto zákona počas najmenej troch mesiacov bez výnosov z poskytovania iných poštových služieb. Finančná spôsobilosť sa preukazuje

- a) objemom obchodného majetku rozčleneného podľa jednotlivých druhov majetku ku dňu podania žiadosti vzhľadom na predpokladanú investíciu,

- b) objemom finančných prostriedkov vrátane stavu bankových účtov a objemu poskytnutých bankových úverov alebo iných finančných prostriedkov umožňujúcich poskytovať univerzálnu službu,
- c) účtovnou závierkou za predchádzajúce účtovné obdobie overenou audítorom,
- d) podnikateľským plánom činnosti najmenej na päť rokov.

(6) Technickými a organizačnými predpokladmi je dostatočná vybavenosť a pripravenosť poštového podniku umožňujúce prevádzkovať verejnú poštovú sieť a poskytovať univerzálnu službu podľa tohto zákona, najmä

- a) udržiavať verejnú poštovú sieť v prevádzke každý pracovný deň v kalendárnom roku a
- b) zabezpečovať každý deň prevádzky najmenej jedno vyberanie a najmenej jedno dodávanie poštových zásielok.

§ 17

Konanie o udelenie poštovej licencie

(1) Konanie o udelenie poštovej licencie sa začína na žiadosť poštového podniku alebo na podnet Poštového úradu.

(2) Účastníkom konania začatého na žiadosť je poštový podnik, ktorý žiada o udelenie poštovej licencie. Účastníkom konania začatého na podnet Poštového úradu je poštový podnik, ktorému sa má uložiť povinnosť poskytovať univerzálnu službu.

(3) Žiadosť o udelenie poštovej licencie sa podáva v lehote uvedenej vo zverejnenej výzve Poštového úradu na podávanie žiadostí. Žiadosť obsahuje

- a) obchodné meno poštového podniku, adresu jeho sídla, identifikačné číslo organizácie a meno a priezvisko osoby oprávnenej konať v jeho mene,
- b) údaje o schopnosti prevádzkovať verejnú poštovú sieť a poskytovať univerzálnu službu vrátane technického, organizačného a personálneho zabezpečenia jej činnosti,
- c) údaje o zabezpečení kvality, dostupnosti a rýchlosti univerzálnej služby,
- d) údaje o rozvoji podniku a opatreniach na zlepšenie prevádzky verejnej poštovej siete a poskytovania univerzálnej služby.

(4) K žiadosti o udelenie poštovej licencie treba priložiť

- a) výpis z obchodného registra,
- b) výpisy z registra trestov členov štatutárneho orgánu,
- c) doklady o finančnej spôsobilosti poštového podniku.

(5) Ak žiadosť nie je úplná alebo má iný odstrániteľný nedostatok, Poštový úrad vyzve účastníka konania, aby v určenej lehote odstránil nedostatok žiadosti. Zároveň ho poučí, že ak neodstráni nedostatok žiadosti v určenej lehote, konanie zastaví.

(6) Ak na zverejnenú výzvu na podávanie žiadostí o udelenie poštovej licencie nikto nepožiadala o jej udelenie, Poštový úrad uloží poštovú licenciu poštovému podniku, ktorý má najlepšie technické, organizačné a personálne predpoklady na prevádzkovanie verejnej poštovej siete a na poskytovanie univerzálnej služby.

§ 18**Náležitosti poštovej licencie**

(1) Poštová licencia obsahuje okrem všeobecných náležitostí rozhodnutia¹⁰⁾

- a) vymedzenie rozsahu univerzálnej služby a kvalitatívne požiadavky na jej poskytovanie,
- b) rozvojové a kvalitatívne ukazovatele poskytovania univerzálnej služby a lehotu na ich dosiahnutie,
- c) podmienky prístupu k verejnej poštovej sieti a podmienky jej prevádzkovania, najmä dostupnosť a hustotu prístupových miest, dĺžku ich prevádzky a lehotu distribúcie poštových zásielok, ktoré sú obsahom univerzálnej služby,
- d) schválenie poštových podmienok a tarify,
- e) územie, na ktorom sa má poskytovať univerzálna služba,
- f) lehotu platnosti poštovej licencie.

(2) V poštovej licencií Poštový úrad vymedzí rozsah univerzálnej služby v tomto rozsahu:

- a) vyberanie a distribúcia poštových zásielok s hmotnosťou do 2 kg,
- b) vyberanie a distribúcia balíkov s hmotnosťou do 10 kg,
- c) poštová služba doporučených zásielok a poistených zásielok,
- d) distribúcia balíkov s hmotnosťou do 20 kg, ak boli vybrané v cudzine zahraničným poskytovateľom univerzálnej služby,
- e) vnútroštátny hotovostný poštový platobný styk.

(3) Pri určovaní požiadaviek na dostupnosť, kvalitu a rýchlosť poštových služieb v poštovej licencií sa vychádza z medzinárodných noriem a požiadaviek na poskytovanie univerzálnej služby a prihliada na objektívne možnosti ich poskytovania v závislosti od zemepisných a poveternostných podmienok a technických možností verejnej poštovej siete a od ekonomickej únosnosti ich poskytovania.

(4) Poštovú licenciu možno udeliť najviac na 20 rokov.

(5) Poštová licencia nie je prevoditeľná na inú osobu. Poštová licencia neprechádza na právneho nástupcu pri predaji poštového podniku alebo jeho časti, v rámci exekúcie alebo súdneho výkonu rozhodnutia ani postupom podľa všeobecných predpisov o konkurze a vyrovnaní.

(6) Poštový úrad rozhodne do 60 dní odo dňa začatia konania o udelenie poštovej licencie.

§ 19**Zmena poštovej licencie**

(1) Poskytovateľ univerzálnej služby je povinný bezodkladne ohlásiť Poštovému úradu každú zmenu údajov uvedených v poštovej licencií a údajov, na ktorých základe bola udelená.

(2) Poštový úrad posúdi závažnosť ohlásenej zmeny do 30 dní odo dňa doručenia ohlásenia. Ak zmena údajov nevyžaduje zmenu poštovej licencie, Poštový úrad oznámi poskytovateľovi univerzálnej služby, že vzal ohlásenú zmenu na vedomie. V opačnom prípade ho vyzve, aby podal v určenej lehote žiadosť o zmenu poštovej licencie spolu s dokladmi preukazujúcimi zmenu údajov; túto lehotu môže Poštový úrad podľa potreby predĺžiť.

(3) Ak zo žiadosti o zmenu poštovej licencie a z priložených dokladov vyplýva, že po uskutočnenej zmene údajov možno poskytovať univerzálnu službu v zásade v doterajšom rozsahu

a za doterajších podmienok, Poštový úrad rozhodne o zmene poštovej licencie. Ak jedinou podstatnou zmenou je uplynutie lehoty, na ktorú bola poštová licencia udelená, Poštový úrad predĺži jej platnosť o ďalších najviac desať rokov.

(4) Poštový úrad začne konanie o zmene poštovej licencie z vlastného podnetu, ak

- a) je potrebné vo verejnom záujme zmeniť rozsah univerzálnej služby alebo jej územnú platnosť,
- b) je nevyhnutné zmeniť obsah poštovej licencie z dôvodu dodržania záväzku vyplývajúceho z medzinárodnej zmluvy alebo z členstva Slovenskej republiky v medzinárodnej organizácii,
- c) je to potrebné z dôvodu obrany a ochrany štátu, vnútorného poriadku alebo bezpečnosti štátu.

(5) Ak Poštový úrad zmení rozsah univerzálnej služby alebo územnú platnosť udelenej poštovej licencie podľa odseku 4 písm. a) z dôvodu, že poskytovateľ univerzálnej služby nie je schopný na určitom území dodržať všetky podmienky na jej poskytovanie alebo poskytovať univerzálnu službu v celom rozsahu, alebo z dôvodu nevýhodnosti jej poskytovania, môže zároveň udeliť poštovú licenciu inému poštovému podniku, ktorý bude na vymedzenom území poskytovať univerzálnu službu alebo jej časť. V rozsahu udelenej poštovej licencie má tento poštový podnik postavenie poskytovateľa univerzálnej služby a vzťahujú sa naň ustanovenia upravujúce práva a povinnosti poskytovateľa univerzálnej služby.

§ 20

Zánik platnosti poštovej licencie a zrušenie poštovej licencie

(1) Platnosť poštovej licencie zaniká dňom,

- a) ktorým uplynula lehota jej platnosti, ak nedošlo k predĺženiu platnosti,
- b) nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o zrušení poštovej licencie, ak v rozhodnutí nie je uvedený neskorší deň zániku jej platnosti,
- c) ktorým uplynula lehota 12 mesiacov odo dňa doručenia písomného oznámenia poskytovateľa univerzálnej služby o tom, že nie je ďalej schopný prevádzkovať verejnú poštovú sieť a poskytovať univerzálnu službu podľa poštovej licencie, ak v ňom nie je uvedený neskorší deň jej uplynutia,
- d) zániku poskytovateľa univerzálnej služby.

(2) Poštový úrad zruší poštovú licenciu, ak

- a) poskytovateľ univerzálnej služby prestal spĺňať podmienky podľa tohto zákona alebo nesplnil požiadavky určené v poštovej licenci a v lehote určenej Poštovým úradom neuviedol svoje postavenie a činnosť do súladu s nimi napriek tomu, že bol na možnosť zrušenia poštovej licencie upozornený, ani nepožiadaval o zmenu poštovej licencie,
- b) poskytovateľ univerzálnej služby hrubým spôsobom napriek písomnému upozorneniu opakovane porušuje povinnosti vyplývajúce mu z tohto zákona a z udelenej poštovej licencie a uložená sankcia nevedla k náprave,
- c) je to potrebné z dôvodu obrany a ochrany štátu, vnútorného poriadku alebo bezpečnosti štátu.

§ 21

Regulácia poštových sadzieb

(1) Regulácii podliehajú poštové sadzby len za poskytovanie univerzálnej služby v rozsahu udelenej poštovej licencie. Poštový úrad vykonáva štátnu reguláciu poštových sadzieb podľa všeobecných predpisov o cenách.¹¹⁾

(2) Pri regulácii poštových sadzieb sa prihliada na ekonomicky oprávnené náklady poskytovateľa univerzálnej služby v požadovanom rozsahu a kvalite a na výhľadové a kvalitatívne požiadavky na univerzálnu službu vyplývajúce z udelennej poštovej licencie a na primeraný zisk.

(3) Regulácia poštových sadzieb sa vzťahuje na univerzálnu službu aj vtedy, ak ju namiesto poskytovateľa, ktorému bola udelená poštová licencia, poskytuje iná osoba na základe uzatvorenej zmluvy.

§ 22

Náklady a výnosy

(1) Poskytovateľ univerzálnej služby nesmie zvýhodňovať ani znevýhodňovať niektorú poštovú službu prerozdeľovaním nákladov a výnosov medzi poštovými službami, ktorých poštové sadzby sú predmetom štátnej regulácie, a ostatnými poštovými službami.

(2) Poskytovateľ univerzálnej služby je povinný viesť vo svojom účtovníctve náklady a výnosy z poštovej výhrady a z poskytovania univerzálnej služby oddelene od nákladov a výnosov z ostatných poštových služieb a od iných služieb, ktoré poskytuje prostredníctvom verejnej poštovej siete; na požiadanie je povinný poskytnúť informácie Poštovému úradu o nákladoch a výnosoch z poštovej výhrady a z poskytovania univerzálnej služby.

(3) Účtovná závierka poskytovateľa univerzálnej služby musí byť overená audítorom. Jej výsledok sa oznamuje Poštovému úradu každoročne do 30. apríla nasledujúceho roka.

(4) Ak poskytovanie univerzálnej služby preukázateľne vytvára pre poskytovateľa univerzálnej služby napriek poštovej výhrade, ktorú má k dispozícii na základe tohto zákona a poštovej licencie, neprimerané finančné bremeno, Poštový úrad na žiadosť poskytovateľa univerzálnej služby o kompenzáciu straty môže uložiť poštovým podnikom poskytujúcim rovnakú poštovú službu povinnosť uhradiť poskytovateľovi univerzálnej služby kompenzačný príspevok.

(5) Úhrn kompenzačného príspevku od všetkých poštových podnikov musí v plnom rozsahu pokryť stratu za uplynulé účtovacie obdobie. Podiel poskytovateľa univerzálnej služby a podiely ostatných poštových podnikov určí Poštový úrad podľa ich podielov na súčte výnosov za poskytované poštové služby, ktoré patria do univerzálnej služby.

(6) Strata je dokladmi preukázateľný rozdiel, o ktorý ekonomicky oprávnené náklady poskytovateľa univerzálnej služby vynaložené na poskytovanie univerzálnej služby spolu s primeraným ziskom vzťahujúcim sa na tieto náklady prevyšujú jeho výnos dosiahnutý z poskytovania univerzálnej služby. Rozdiel, ktorý by vznikol aj vtedy, keby poskytovateľ univerzálnej služby nemal povinnosť poskytovať univerzálnu službu v rozsahu poštovej licencie a schválených poštových podmienok a tarify, nie je strata, za ktorú možno priznať kompenzačný príspevok.

(7) Poskytovateľ univerzálnej služby uplatňuje požiadavku na kompenzačný príspevok podaním žiadosti a dokladov preukazujúcich stratu za uplynulé účtovné obdobie Poštovému úradu každoročne do 30. júna. Poštové podniky poskytujúce rovnakú poštovú službu doručia v tej istej lehote Poštovému úradu doklady preukazujúce objem nákladov a výnosov za uplynulé účtovné obdobie. Poštový úrad na základe predložených dokladov určí podiely výkonov a výšku kompenzačného príspevku na pokrytie straty každoročne do 31. júla. Poštové podniky sú povinné zaplatiť určený kompenzačný príspevok poskytovateľovi univerzálnej služby každoročne do 31. augusta.

(8) Poskytovateľ univerzálnej služby môže použiť kompenzačný príspevok len na pokrytie straty vzniknutej z poskytovania tej poštovej služby, ktorej poskytovaním strata vznikla. Poskytovateľ

zodpovedá za to, že kompenzačný príspevok nepoužil na úhradu straty tej poštovej služby, ktorej poskytovaním vznikla, ako aj za nesprávnosť spôsobu preukázania straty. Kompenzačný príspevok, ktorý prevyšuje stratu alebo ktorý nebol použitý na pokrytie straty, je poskytovateľ univerzálnej služby povinný bezodkladne vrátiť poštovému podniku, ktorý ho zaplatil.

TRETIA ČASŤ

POSKYTOVANIE POŠTOVÝCH SLUŽIEB

PRVÁ HLAVA

SPOLOČNÉ USTANOVENIA O POSKYTOVANÍ POŠTOVÝCH SLUŽIEB

§ 23

Zmluva o poskytnutí poštovej služby

(1) Poštové služby sa poskytujú na základe zmluvy o poskytnutí poštovej služby (ďalej len „zmluva“) uzavretej medzi poštovým podnikom a odosielateľom. Zmluvou sa poštový podnik zaväzuje odosielateľovi, že dodá vybratú poštovú zásielku alebo platbu poukázanú adresátovi podľa poštových podmienok, a odosielateľ sa zaväzuje zaplatiť poštovú sadzbu podľa tarify.

(2) Podstatnými náležitosťami zmluvy sú druh poštovej služby a poštová sadzba. Zmluva je uzavretá vybratím poštovej zásielky a zaplatením poštovej sadzby.

(3) Práva odosielateľa zo zmluvy sa premlčujú uplynutím jedného roka odo dňa vybratia poštovej zásielky; ak bola poštová zásielka uložená, odo dňa uplynutia úložnej lehoty (§ 31 ods. 6).

(4) Práva a povinnosti účastníkov zmluvy upravuje tento zákon. Ak z tohto zákona nevyplýva inak, vzťahujú sa na vznik a zánik zmluvy a na vzťahy medzi účastníkmi zmluvy všeobecné predpisy občianskeho práva.

§ 24

Poštové podmienky

Poštové podmienky obsahujú v medziach tohto zákona najmä

- a) rozsah poskytovaných poštových služieb,
- b) podrobnosti o podmienkach uzavretia zmluvy, najmä spôsoby vyberania a dodávania poštových zásielok a druhy poštových zásielok a ich hmotnostné a veľkostné limity, ktoré sú predmetom poštovej služby, a veci vylúčené z vyberania a distribúcie,
- c) podrobnosti o vzájomných právach a povinnostiach účastníkov zmluvy,
- d) podrobnú úpravu rozsahu zodpovednosti poštového podniku pri nedodržaní podmienok tohto zákona a zmluvy a spôsoby uplatňovania nárokov zo zodpovednosti za škodu,
- e) reklamačný poriadok.

§ 25

Reklamačný poriadok

(1) Poštový podnik v reklamačnom poriadku upraví

- a) podrobnosti o rozsahu práva užívateľa poštovej služby na reklamáciu kvality jej poskytovania,
- b) spôsob uplatňovania reklamácie,
- c) lehotu na uplatnenie reklamácie a na jej vybavenie,
- d) ďalšie podrobnosti o reklamačnom konaní.

(2) Právo užívateľa poštových služieb na reklamáciu nemožno v reklamačnom poriadku obmedziť, ak bolo uplatnené v lehote podľa reklamačného poriadku. Poštový podnik je povinný písomne oznámiť užívateľovi výsledok prešetrenia jeho reklamácie v lehote uvedenej v poštových podmienkach; inak sa reklamácia považuje za uznanú.

(3) Poštový podnik je povinný viesť evidenciu o podaných reklamáciách, ich obsahu a spôsobe vybavenia; správu o ich vyhodnotení každoročne zverejňuje.

§ 26

Tarifa

(1) Tarifa upravuje poštové sadzby za všetky poštové služby, ktoré poštový podnik poskytuje, a podmienky, za akých sa uplatňujú.

(2) Ak nie je pri uzavieraní zmluvy dohodnuté inak alebo ak z tarify nevyplýva niečo iné, je poštová sadzba splatná pri vyberaní poštovej zásielky.

DRUHÁ HLAVA

POSKYTOVANIE UNIVERZÁLNEJ SLUŽBY

§ 27

Základné ustanovenia

(1) Každý má právo na poskytnutie univerzálnej služby za podmienok ustanovených týmto zákonom. Poskytovateľ univerzálnej služby je povinný ju v prevádzkovom čase prístupových miest a kontaktných miest poskytnúť každému užívateľovi v rozsahu schválených poštových podmienok a podľa tarify.

(2) Schválené poštové podmienky upravujúce poskytovanie univerzálnej služby a ich zmeny, ako aj schválená tarifa sa zverejňujú vo vestníku ministerstva.

§ 28

Práva a povinnosti odosielateľa

(1) Odosielateľ má právo na

- a) uzavretie zmluvy s poštovým podnikom poskytujúcim univerzálnu službu,
- b) dodanie vybratej poštovej zásielky jej adresátovi podľa poštových podmienok a za poštovú sadzbu podľa tarify,
- c) bezplatné urýchlené odstránenie nedostatkov poštovej služby podľa poštových podmienok,
- d) vrátenie poštovej zásielky, ktorú nemožno dodať adresátovi,
- e) včasné, dostupné a zrozumiteľné informácie o svojich právach a povinnostiach a o poštových sadzbách.

(2) Odosielateľ je povinný

- a) označiť poštovú zásielku adresou podľa poštových podmienok,
- b) použiť na poštovú zásielku len obal podľa poštových podmienok,
- c) uhradiť poštové sadzby podľa tarify.

(3) Vlastníkom vybratej poštovej zásielky a poukázanej poštovej platby je odosielateľ, a to až do dodania adresátovi, ak tento zákon neustanovuje inak.

§ 29**Práva a povinnosti poskytovateľa univerzálnej služby**

(1) Poskytovateľ univerzálnej služby má právo

- a) zaplatiť poštovú sadzbu podľa schválenej tarify,
- b) odmietnuť uzavretie zmluvy, ak
 1. odosielateľ neoznačí poštovú zásielku adresou podľa poštových podmienok alebo nepoužije na poštovú zásielku obal podľa poštových podmienok,
 2. ide o poštovú zásielku, ktorá presahuje hmotnostný limit alebo veľkostný limit podľa tohto zákona a poštových podmienok,
 3. ide o poštovú zásielku odosielateľa so sídlom v Slovenskej republike adresovanú adresátovi so sídlom v Slovenskej republike, ale podanú hromadne v cudzine za nižšiu poštovú sadzbu,
 4. ide o poštovú zásielku adresovanú do cudziny, ktorá nezodpovedá požiadavkám na obsah a úpravu poštových zásielok v medzinárodnom poštovom styku alebo v štáte, do ktorého má byť dodaná,
- c) požadovať od adresáta
 1. určenie presného miesta dodávania poštových zásielok a poukázaných hotovostných platieb, ak vzhľadom na usporiadanie sídla adresáta nie je zrejmé, kam sa majú dodávať,
 2. určenie osoby alebo osôb, ktoré sú splnomocnené preberať v mene adresáta dodávané poštové zásielky a poukázané hotovostné platby,
 3. preukázanie totožnosti, ak ide o dodanie zapísanej poštovej zásielky alebo o vyplatenie poukázanej hotovostnej platby,
- d) odmietnuť doručenie, ak pre nesplnenie požiadaviek na adresáta podľa písmena c) nie je možné doručenie adresátovi a hrozí strata, odcudzenie alebo poškodenie poštovej zásielky,
- e) používať poštové pečiatky a poštové ceniny s označením „Slovensko“ alebo „Slovenská republika“.

(2) Poskytovateľ univerzálnej služby je povinný

- a) odmietnuť uzavretie zmluvy, ak ide o poštové zásielky alebo o veci vylúčené z vyberania a distribúcie,
- b) uzavrieť zmluvu s každým odosielateľom, ak nie je dôvod na jej odmietnutie,
- c) zabezpečiť na všetkých prístupových miestach, ako aj iným obvyklým spôsobom včasné a zrozumiteľné informovanie o obsahu a podmienkach poskytovania univerzálnej služby s osobitným dôrazom na všeobecné podmienky prístupu k poštovým službám a o normách kvality a o poštových sadzbách,
- d) vydať odosielateľovi potvrdenie o podaní zapísanej poštovej zásielky a o poukázaní hotovostnej platby a na požiadanie aj o ich dodaní adresátovi,
- e) vydať adresátovi potvrdenie o dodaní zapísanej poštovej zásielky a o dodaní poukázanej hotovostnej platby,
- f) vydať odosielateľovi potvrdenie o zaplatených poštových sadzbách,
- g) dodávať poštové zásielky s odbornou starostlivosťou a v lehote zodpovedajúcej druhu poštovej zásielky a spôsobu jej dodávania podľa poštových podmienok,
- h) chrániť poštové zásielky pred stratou, odcudzením a poškodením,

- i) zverejniť na všetkých poštách verejnej poštovej siete podstatné údaje z poštových podmienok a tarify a zabezpečiť ich zverejnenie v plnom rozsahu aj iným vhodným spôsobom, ktorý zaručuje prístup verejnosti k nim,
- j) umožniť štátnemu orgánu výkon oprávnenia súvisiaceho so zabezpečovaním obrany a ochrany štátu, vnútorného poriadku a bezpečnosti štátu alebo s odhaľovaním a stíhaním trestného činu,
- k) uchovávať doklady a údaje o poskytnutej poštovej službe tri roky odo dňa jej poskytnutia a o poštovej zásielke tri roky odo dňa jej vybratia, a ak bola uložená, dva roky odo dňa uplynutia úložnej lehoty; to platí aj na doklady a údaje obsahujúce osobné údaje odosielateľa alebo adresáta,
- l) navrhovať začiatok a koniec platnosti poštových známok a poštových celín; vyhlásiť ich po schválení ministerstvom vo vestníku ministerstva a zverejniť na všetkých poštách, prípadne aj iným obvyklým spôsobom,
- m) zabezpečiť na prístupových miestach na požiadanie výmenu poštových známok a poštových celín, ktorých platnosť sa skončila, za platné poštové známky a poštové celiny, a to ešte najmenej šesť mesiacov po skončení platnosti,
- n) trvalo uchovávať podklady týkajúce sa námetového riešenia poštových známok a poštových celín, ako aj ich výtvarné návrhy a tlačové podoby.

(3) Z vyberania a distribúcie sú vylúčené

- a) nebezpečné veci, návykové a psychotropné látky,
- b) poštové zásielky so živými zvieratami,
- c) poštové zásielky, ktorých
 - 1. obsah alebo úprava môžu ohroziť život alebo zdravie ľudí, poškodiť životné prostredie a zničiť alebo poškodiť iné poštové zásielky alebo dopravné prostriedky,
 - 2. úprava alebo viditeľný obsah sú urážlivé alebo hanlivé,
- d) peniaze, mince, šperky, drahokamy, drahé kovy a cenné papiere v iných ako poistených zásielkach.

(4) Poskytovateľ univerzálnej služby môže v poštových podmienkach upraviť, za akých podmienok výnimočne prevezme na distribúciu aj poštové zásielky a veci podľa odseku 3 písm. b) a d); ich vyberanie a distribúcia nie sú súčasťou univerzálnej služby.

(5) Poskytovateľ univerzálnej služby môže na základe zmluvy používať v univerzálnej službe alebo na jej časť, a to aj keď ide o poštové činnosti, ktoré sú obsahom poštovej výhrady,

- a) iný poštový podnik, ak spĺňa podmienky všeobecného povolenia,
- b) dopravcu verejnej cestnej dopravy, civilnej leteckej dopravy, námornej dopravy a železničnej dopravy (ďalej len „dopravca“),
- c) inú právnickú osobu alebo fyzickú osobu.

(6) Ak sa na činnosť osôb podľa odseku 5 vyžaduje registrácia podľa všeobecného povolenia alebo živnostenské oprávnenie, poštový podnik môže uzavrieť zmluvu len s poštovým podnikom, ktorý je registrovaný, a s dopravcom alebo inou osobou, ktorá má živnostenské oprávnenie.

(7) Ak tomu nebráni verejný záujem alebo iná dôležitá prekážka, vlastník pozemnej komunikácie a vlastník budovy sú povinní umožniť umiestnenie poštovej schránky na verejne prístupnom mieste tak, aby mohla byť nepretržite prístupná každému odosielateľovi, ako aj umožniť jej údržbu a denné vyberanie.

§ 30**Práva a povinnosti adresáta**

(1) Adresát má právo na

- a) prevzatie poštovej zásielky podľa poštových podmienok,
- b) prevzatie poukázanej hotovostnej platby podľa poštového poukazu,
- c) vydanie odnosnej poštovej zásielky podľa poštových podmienok,
- d) vydanie uloženej poštovej zásielky,
- e) odopretie prijatia poštovej zásielky,
- f) doposlanie poštovej zásielky na oznámenú adresu,
- g) včasné a zrozumiteľné informácie o svojich právach a povinnostiach.

(2) Adresáti, ktorí preberajú poštové zásielky a poukázané hotovostné platby v mieste svojho sídla, sú povinní vykonať technické a organizačné opatrenia umožňujúce dodávať im poštové zásielky a poukázané hotovostné platby, najmä sú povinní

- a) označiť budovu, do ktorej sa majú dodávať poštové zásielky a poukázané hotovostné platby, údajmi potrebnými na doručovanie,
- b) zabezpečiť nerušený prístup poštového doručovateľa k domovej listovej schránke, ktorá sa umiestňuje na prízemí,
- c) označiť v bytovom dome domovú listovú schránku a vchod do svojho bytu menovkou a udržiavať domovú listovú schránku vo funkčnom stave,
- d) oznámiť poštovému doručovateľovi na jeho požiadanie meno oprávneného prijímateľa alebo osoby splnomocnenej prebrať v mene adresáta dodané poštové zásielky a poukázané hotovostné platby, ako aj presné miesto dodávania, ak vzhľadom na stavebné alebo organizačné usporiadanie sídla adresáta nie je zrejmé, kam sa majú dodávať.

§ 31**Uloženie poštovej zásielky**

(1) Ak nemožno poštovú zásielku dodať adresátovi, poskytovateľ univerzálnej služby ju vráti odosielateľovi.

(2) Ak nemožno poštovú zásielku vrátiť odosielateľovi, poskytovateľ univerzálnej služby ju uloží na čas úložnej lehoty (odsek 6). Úložná lehota začne plynúť dňom nasledujúcim po dni, ktorým uplynula odberná lehota, ak ide o zapísanú poštovú zásielku; inak dňom nasledujúcim po dni, v ktorom sa zistilo, že ju nemožno vrátiť odosielateľovi.

(3) Poštovú zásielku nemožno dodať adresátovi, ak

- a) ju odoprel prijať,
- b) ju neprevzal v odbernej lehote,
- c) je adresa adresáta na poštovej zásielke neúplná, nepresná alebo nečitateľná,
- d) ho na adrese uvedenej na poštovej zásielke nemožno zistiť a nemožno ju ani doposlať na inú známu adresu.

(4) Poštovú zásielku nemožno vrátiť odosielateľovi, ak

- a) je neznámy,
- b) ju odoprel prijať,

- c) je adresa odosielateľa na poštovej zásielke neúplná, nepresná alebo nečitateľná,
- d) ho na jeho adrese uvedenej na poštovej zásielke nemožno zistiť a nemožno ju ani doposlať na inú známu adresu,
- e) už pri podaní poštovej zásielky si vyhradil, že nemá byť vrátená.

(5) Za odopretie prijatia poštovej zásielky sa považuje

- a) výslovné odmietnutie jej prevzatia,
- b) odmietnutie potvrdiť prevzatie poštovej zásielky,
- c) odmietnutie zaplatiť pred prevzatím poštovej zásielky dobierkovú sumu, doplatné, chýbajúce výplatné, úložné alebo inú pohľadávku, ktorá je príslušenstvom poštovej zásielky podľa schválenej tarify,
- d) trvanie na otvorení poštovej zásielky pred jej prevzatím.

(6) Úložná lehota je

- a) tri mesiace, ak ide o obyčajnú poštovú zásielku,
- b) jeden rok, ak ide o ostatné poštové zásielky,
- c) tri roky, ak ide o poštové poukazy.

(7) Počas úložnej lehoty poskytovateľ univerzálnej služby kedykoľvek vydá uloženú poštovú zásielku adresátovi alebo odosielateľovi, ak pominul dôvod na jej uloženie.

(8) Poskytovateľ univerzálnej služby má zádržné právo na poštovú zásielku do zaplatenia dobierkovej sumy, doplatného, chýbajúceho výplatného, úložného a inej pohľadávky, ktorá je príslušenstvom poštovej zásielky podľa schválenej tarify.

(9) Ak sa počas úložnej lehoty obsah poštovej zásielky znehodnotil alebo je to potrebné z dôvodu ochrany zdravia ľudí, poskytovateľ univerzálnej služby môže poštovú zásielku zničiť. O zničení treba spísať záznam. Ak je odosielateľ známy, záznam sa mu doručí.

(10) Po uplynutí úložnej lehoty poskytovateľ univerzálnej služby môže poštovú zásielku

- a) predať na verejnej dražbe, ak jej obsah nie je predmetom listového tajomstva, alebo
- b) zničiť, ak jej obsah je bezcenný alebo je predmetom listového tajomstva [§ 8 ods. 1 písm. b)].

(11) Výťažok z predaja poštovej zásielky znížený o trovy uloženia a verejnej dražby a o pohľadávky, ktoré sú jej príslušenstvom, patrí odosielateľovi. Poskytovateľ univerzálnej služby mu ho vydá do 30 dní odo dňa predaja poštovej zásielky. Ak výťažok nemožno vydať odosielateľovi, pretože je neznámy alebo ho odmieta prevziať, poskytovateľ univerzálnej služby ho uloží; úložná lehota je dva roky od predaja poštovej zásielky. Ak nemožno výťažok vydať odosielateľovi ani v úložnej lehote, jej uplynutím sa výťažok stáva príjmom poskytovateľa univerzálnej služby.

(12) Uložený poštový poukaz nemožno predať ani zničiť. Poukázanú hotovostnú platbu, ktorej je poštový poukaz dokladom, poskytovateľ univerzálnej služby vráti kedykoľvek počas úložnej lehoty odosielateľovi, ak pominula prekážka jej dodania alebo vrátenia. Ak ju nemožno vrátiť, pretože je adresát alebo odosielateľ neznámy alebo ju odmieta prevziať, stáva sa uplynutím úložnej lehoty príjmom poskytovateľa univerzálnej služby.

§ 32**Otvorenie poštovej zásielky**

(1) Zakazuje sa iným osobám, ako sú odosielateľ a adresát,

- a) rozmnožovať a ukladať informácie a údaje o poštových zásielkach,
- b) otvárať poštové zásielky, skúmať ich obsah a účel, ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Poskytovateľ univerzálnej služby je oprávnený otvoriť poštovú zásielku, ak

- a) ju vzhľadom na poškodenie alebo na nedostatočnú adresu nemožno dodať ani vrátiť odosielateľovi a je predpoklad, že z jej obsahu možno zistiť adresáta alebo odosielateľa,
- b) hrozí, že jej obsah spôsobí škodu na zdraví, na veciach alebo na iných poštových zásielkach,
- c) je dôvodné podozrenie, že obsahuje veci, ktoré sú vylúčené z vyberania a distribúcie alebo ktoré rýchlo podliehajú skaze.

(3) Otvorenú poštovú zásielku možno skúmať len v rozsahu, ktorý je nevyhnutný na zistenie skutočností podľa odseku 2.

(4) Ak je to možné, poskytovateľ univerzálnej služby upovedomí odosielateľa o zámere otvoriť poštovú zásielku; inak ho upozorní dodatočne, ak je známy. Ak sa po otvorení zistí, že ju možno dodať, poskytovateľ univerzálnej služby ju na vlastné náklady zabalí a dodá s oznámením, že bola otvorená.

(5) Ak pri otvorení poštovej zásielky nebol prítomný odosielateľ, treba zabezpečiť prítomnosť inej osoby, ktorá nie je zamestnancom poskytovateľa univerzálnej služby, a o otvorení spísať záznam. Ak je odosielateľ známy, záznam sa mu doručí.

(6) Odsek 2 sa nepoužije, ak ide o nedotknuteľnú poštovú zásielku podľa medzinárodného práva.¹²⁾

§ 33**Zodpovednosť užívateľa za škodu**

(1) Každý je povinný počínať si tak, aby svojou činnosťou nepoškodzoval zariadenia verejnej poštovej siete a nezasahoval do poštovej výhrady; inak zodpovedá za škodu, ktorú tým spôsobil poskytovateľovi univerzálnej služby.

(2) Nikto nesmie bez súhlasu poskytovateľa univerzálnej služby používať poštové pečiatky a poštové ceniny s označením "Slovensko" alebo "Slovenská republika" ani textové a grafické označenia používané vo verejnej poštovej sieti; inak zodpovedá za škodu, ktorú tým spôsobil prevádzkovateľovi verejnej poštovej siete a osobám, ktoré tým uviedol do omylu.

§ 34**Zodpovednosť za škodu**

(1) Poskytovateľ univerzálnej služby zodpovedá za škodu, ktorá vznikla odosielateľovi

- a) nedodaním vybratej poštovej zásielky, dodaním poškodenej poštovej zásielky alebo stratou, odcudzením, poškodením alebo zničením poštovej zásielky počas odbernej lehoty a úložnej lehoty,
- b) nedodaním poukázanej hotovostnej platby podľa údajov v poštovom poukaze.

(2) Odosielateľ má právo na náhradu škody podľa odseku 1 od poskytovateľa univerzálnej služby. Právo na náhradu škody musí odosielateľ uplatniť u neho do šiestich mesiacov odo dňa vybratia poštovej zásielky alebo poukázania hotovostnej platby; inak toto právo zanikne.

(3) Adresát má právo na náhradu škody, ktorá vznikla poškodením poštovej zásielky, ktoré nebolo zrejmé pri jej dodaní, ak preukáže, že poškodenie vzniklo pred dodaním, a ak najneskoršie v deň nasledujúci po dodaní poštovej zásielky uplatní reklamáciu na dodávacej pošte a odovzdá jej poškodenú zásielku s obalom. Právo na náhradu škody musí adresát uplatniť u poskytovateľa univerzálnej služby do šiestich mesiacov od vybratia poštovej zásielky; inak toto právo zanikne.

(4) Poskytovateľ univerzálnej služby sa zbaví zodpovednosti za škodu podľa odsekov 1 a 3, ak preukáže, že

- a) ju spôsobil odosielateľ, podávateľ alebo adresát,
- b) vznikla vadou poštovej zásielky alebo jej osobitnou povahou,
- c) bola zapríčinená udalosťou, ktorá vznikla nezávisle od neho a ktorej nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať.

(5) Poskytovateľ univerzálnej služby nezodpovedá za únik informácií a údajov o poštových zásielkach a o obsahu listových zásielok, ak je možnosť ich priameho prečítania, rozmnoženia alebo iného nechráneného získania pred ich vybratím od odosielateľa alebo po ich dodaní adresátovi.

(6) Pri posudzovaní rozsahu poškodenia poštovej zásielky sa zohľadňuje miera poškodenia poštovej zásielky, rozsah úbytku jej obsahu a strata alebo obmedzenie funkčnosti alebo použiteľnosti jej obsahu. Škoda sa vypočíta ako rozdiel pôvodnej ceny obsahu a ceny obsahu po poškodení.

(7) Ak má na vzniku škody účasť aj odosielateľ, podávateľ alebo adresát, zodpovednosť poskytovateľa univerzálnej služby sa primerane zníži.

(8) Na zodpovednosť poskytovateľa univerzálnej služby nemá vplyv odovzdanie poštovej zásielky tretej osobe alebo do cudziny. Ak poskytovateľ univerzálnej služby použil na vyberanie a distribúciu poštovej zásielky alebo na jej časť inú osobu, zodpovedá, akoby vyberanie a distribúciu vykonal sám.¹³⁾

§ 35

Rozsah náhrady škody

(1) Odosielateľovi patrí náhrada škody podľa § 34 v tomto rozsahu:

- a) dvadsaťnásobok poštovej sadzby za službu doporučené podľa tarify, ak ide o nedodanie doporučenej zásielky alebo o zničenie jej obsahu,
- b) skutočná škoda, najviac však dvojnásobok najnižšej poštovej sadzby podľa tarify za každých 500 g obsahu, ak ide o nedodanie nepoisteného balíka alebo o jeho poškodenie s úbytkom obsahu,
- c) skutočná škoda, najviac však do udanej ceny, ak ide o nedodanie poistenej zásielky alebo o jej poškodenie s úbytkom obsahu,
- d) trojnásobok zaplatenej poštovej sadzby, ak ide o poštovú zásielku so zaručenou lehotou dodania, ktorá nebola dodaná v lehote dodania podľa poštových podmienok,
- e) skutočná škoda v sume uvedenej v poštovom poukaze, ak ide o nedodanie alebo nevrátenie poukázanej platby v poštovom platobnom styku.

(2) Odosielateľovi patrí okrem náhrady aj vrátenie zaplatenej poštovej sadzby, ak ide o poštové zásielky podľa odseku 1 písm. b) a c).

(3) Odosielateľovi nepatrí

- a) náhrada škody za nedodanie, stratu, odcudzenie, zničenie ani poškodenie s úbytkom obsahu obvyčajnej poštovej zásielky a poštovej zásielky, ktorá je podľa poštových podmienok oslobodená od poštových sadzieb,
- b) náhrada škody za oneskorené dodanie poštovej zásielky bez zaručenej lehoty dodania,
- c) ušlý zisk ani iná následná škoda.

(4) Náhrada sa poskytuje v peniazoch. Na poštové sadzby sa použije tarifa platná v čase podania poštovej zásielky. Poskytovateľ univerzálnej služby môže v poštových podmienkach upraviť aj väčší rozsah náhrady škody, ako je uvedený v odseku 1, alebo priznať aj náhradu škody v prípadoch uvedených v odseku 3.

(5) Na náhradu škody z medzinárodného poštového styku platia pravidlá platné pre medzinárodný poštový styk.¹⁴⁾

§ 36

Zodpovednosť odosielateľa za škodu

(1) Odosielateľ zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil poskytovateľovi univerzálnej služby poštovou zásielkou po jej vybratí. Škoda je spôsobená odosielateľom, ak zatajil skutočný obsah poštovej zásielky alebo poskytovateľa univerzálnej služby uviedol do omylu a škoda vznikla obsahom poštovej zásielky, jej osobitnou povahou alebo jej chybnou úpravou. Vybratím poštovej zásielky zodpovednosť odosielateľa nezaniká.

(2) Odosielateľ nezodpovedá za škodu spôsobenú poštovou zásielkou počas jej distribúcie, ak vznikla neodbornou manipuláciou alebo udalosťou, ktorá vznikla nezávisle od odosielateľa a ktorej nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať.

(3) Ak poskytovateľ univerzálnej služby po vybratí poštovej zásielky zistí, že jej skutočným obsahom sú veci vylúčené z vyberania a distribúcie, poštovú zásielku nedodá. Ak je to možné, odosielateľovi oznámi dôvod nedodania.

(4) Ak sú obsahom poštovej zásielky veci vylúčené z vyberania a distribúcie, uvedené v § 29 ods. 3 písm. a) a c), poskytovateľ zabezpečí ich bezpečné zničenie.

(5) Ak sú obsahom poštovej zásielky veci vylúčené z vyberania a distribúcie, uvedené v § 29 ods. 3 písm. b), poskytovateľ zabezpečí ich uloženie. Úložná lehota je sedem dní. § 31 ods. 9 a 11 sa použije primerane.

(6) Ak sú obsahom poštovej zásielky veci vylúčené z vyberania a distribúcie, uvedené v § 29 ods. 3 písm. d), poskytovateľ univerzálnej služby veci uloží. Úložná lehota je jeden rok. Po uplynutí úložnej lehoty sa postupuje primerane podľa § 31 ods. 10 a 11.

ŠTVRTÁ ČASŤ ŠTÁTNY DOHLAD

§ 37

Štátny dohľad nad poskytovaním poštových služieb

(1) Štátny dohľad nad poskytovaním poštových služieb vykonáva Poštový úrad prostredníctvom poverených zamestnancov Poštového úradu.

(2) Štátny dohľad nad poskytovaním poštových služieb obsahuje

- a) kontrolu plnenia podmienok poskytovania poštových služieb podľa tohto zákona a vydaného všeobecného povolenia a kontrolu neporušovania poštovej výhrady,
- b) kontrolu poskytovania univerzálnej služby,
- c) nariaďovanie odstránenia zistených nedostatkov a upustenia od činnosti, ktorá je v rozpore s týmto zákonom a vydanými povoleniami,
- d) ukladanie pokút za správne delikty a prejednávanie priestupkov.

(3) Poverení zamestnanci Poštového úradu sú pri výkone štátneho dohľadu oprávnení

- a) požadovať od zamestnancov poštového podniku potrebné informácie a údaje, ako aj poštové podmienky, tarifu a doklady súvisiace s poskytovaním poštových služieb,
- b) kontrolovať plnenie povinnosti registrácie poštového podniku, ak bola taká povinnosť vo všeobecnom povolení uložená,
- c) kontrolovať prevádzkovanie verejnej poštovej siete.

(4) Poštový podnik je povinný umožniť výkon štátneho dohľadu a na požiadanie Poštového úradu poskytnúť informácie potrebné na výkon štátneho dohľadu.

§ 38

Schvaľovanie poštových známk a poštových celín

(1) Schvaľovanie emisného plánu poštových známk a poštových celín, ich začiatok a koniec platnosti vykonáva ministerstvo na základe žiadosti poskytovateľa univerzálnej služby.

(2) Schválený emisný plán poštových známk a poštových celín a schválené námetové a výtvarné riešenie navrhovaných poštových známk a poštových celín sa uverejňujú vo vestníku ministerstva.

(3) Podklady, výtvarné návrhy a tlačové podoby podľa § 29 ods. 2 písm. n) nemôžu byť predmetom exekúcie ani súčasťou konkurznej podstaty. Ak poskytovateľ univerzálnej služby zanikne likvidáciou, o ich ďalšom uchovávaní rozhodne ministerstvo.

§ 39

Správne delikty

(1) Poštový úrad uloží pokutu do 3 000 000 Sk poskytovateľovi univerzálnej služby, ak

- a) ju neposkytuje v rozsahu podľa tohto zákona a podľa podmienok určených v poštovej licenci; ak ide o medzinárodný poštový styk, podľa pravidiel na jeho uskutočňovanie,
- b) umožní poskytovať univerzálnu službu poštovému podniku, ktorý nevykonával registráciu podľa všeobecného povolenia, alebo dopravcovi, alebo inej osobe, ktorá nemá živnostenské oprávnenie, ktoré sa podľa tohto zákona vyžaduje.

(2) Poštový úrad uloží pokutu do 1 000 000 Sk tomu, kto

- a) neoprávnene poskytuje poštové služby, ktoré sú predmetom poštovej výhrady,
- b) poskytuje poštové služby v rozpore so všeobecným povolením,
- c) poskytuje poštové služby v rozpore s vlastnými poštovými podmienkami a tarifou,
- d) porušil povinnosť povinnej registrácie podľa tohto zákona, ak sa vo všeobecnom povolení vyžaduje,
- e) nedoručil Poštovému úradu doklady preukazujúce objem nákladov a výnosov za uplynulé účtovné obdobie v ustanovenej lehote,
- f) nezaplatil poskytovateľovi univerzálnej služby kompenzačný príspevok v určenej lehote alebo v určenej sume.

(3) Poštový úrad môže uložiť pokutu do 100 000 Sk poštovému podniku, ktorý

- a) neumožnil povereným zamestnancom Poštového úradu výkon štátneho dohľadu,
- b) neodstránil nedostatky zistené kontrolou pri výkone štátneho dohľadu,
- c) neposkytol na požiadanie Poštového úradu informácie potrebné na výkon štátneho dohľadu.

(4) Pri ukladaní pokuty Poštový úrad prihliadne najmä na mieru zavinenia, závažnosť, spôsob, dĺžku a dôsledky porušenia povinnosti.

(5) Pri opätovnom porušení tej istej povinnosti možno uložiť dvojnásobok pokuty podľa odsekov 1 až 3.

(6) Pokutu možno uložiť do jedného roka odo dňa zistenia porušenia povinnosti, najneskôr však do troch rokov odo dňa porušenia povinnosti.

§ 40

Priestupky

(1) Priestupku na úseku poštových činností sa dopustí ten, kto

- a) neoprávnene zasiahol do verejnej poštovej siete,
- b) poškodil, znemožnil používať alebo premiestil poštovú schránku alebo iné zariadenie verejnej poštovej siete,
- c) porušil poštové podmienky podaním poštovej zásielky obsahujúcej veci, ktoré sú vylúčené z vyberania a distribúcie,
- d) neoprávnene použil alebo sfalšoval poštovú pečiatku,
- e) neoprávnene použil poštovú pečiatku, poštovú známku alebo poštovú celinu, textové alebo grafické označenie používané vo verejnej poštovej sieti bez súhlasu poskytovateľa univerzálnej služby,
- f) neodovzdal bezodkladne a bez vážnej prekážky nájdenú poštovú zásielku pošte, poštovému doručovateľovi, odosielateľovi ani adresátovi.

(2) Poštový úrad môže za priestupok podľa odseku 1 uložiť pokutu do 10 000 Sk. Popri pokute môže uložiť za priestupky podľa odseku 1 písm. a) a e) zákaz činnosti a za priestupky podľa odseku 1 písm. c) až e) prepadnutie veci.

(3) Na priestupky a ich prejednávanie sa vzťahujú všeobecné predpisy o priestupkoch.¹⁵⁾ Príslušným správnym orgánom je Poštový úrad.

PIATA ČASŤ
ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 41
Konanie

(1) Na konanie podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní,¹⁶⁾ ak tento zákon neustanovuje inak.

(2) Všeobecný predpis o správnom konaní sa nevzťahuje na

- a) vydávanie všeobecných povolení (§ 14),
- b) registráciu poskytovania poštových služieb (§ 15),
- c) schvaľovacie konanie (§ 38).

(3) Na konanie o opravných prostriedkoch je príslušné ministerstvo.

§ 42
Prechodné ustanovenie

(1) Podnikatelia, ktorí pred účinnosťou tohto zákona vykonávali činnosti, ktoré sú podľa tohto zákona poštovými službami, sú povinní

- a) upraviť svoju činnosť podľa všeobecného povolenia v lehote, ktorá je v ňom určená,
- b) požiadať o registráciu vykonávania poštových činností, ak sa podľa všeobecného povolenia na ne vzťahuje, a to v lehote, ktorá je v ňom určená.

(2) Reklamačné konania a konania o porušení cenovej disciplíny začaté pred dňom účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

(3) Do schválenia poštových podmienok a tarify poskytovateľa univerzálnej služby podľa tohto zákona sa na poskytovanie univerzálnej služby vzťahuje Poštový poriadok Slovenskej pošty, š. p., a tarifa vydané podľa doterajších predpisov v znení platnom ku dňu účinnosti tohto zákona.

(4) Poskytovateľ univerzálnej služby môže na základe poštovej licencie podľa tohto zákona začať prevádzkovať verejnú poštovú sieť a poskytovať univerzálnu službu v rozsahu uvedenom v poštovej licencií najskôr 1. januára 2003. Dovtedy prevádzkuje verejnú poštovú sieť a poskytuje univerzálnu službu v rozsahu uvedenom v § 18 ods. 2 štátny podnik Slovenská pošta alebo jeho právny nástupca.

(5) Do 31. decembra 2003 je obsahom poštovej výhrady vyberanie a distribúcia korešpondencie a reklamných adresovaných zásielok s hmotnosťou najviac 1 000 g.

(6) Ustanovenia o kompenzačnom príspevku sa prvý raz použijú za účtovný rok 2004.

§ 43
Zrušovacie ustanovenie

Zrušujú sa:

- 1. zákon č. 222/1946 Zb. o pošte (poštový zákon),
- 2. § 36 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch,
- 3. vládne nariadenie č. 240/1949 Zb., ktorým sa vykonáva poštový zákon.

§ 44
Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januára 2002 okrem § 7 ods. 2 písm. a), ktorý nadobúda účinnosť 1. januára 2004.

Rudolf Schuster v. r.

Jozef Migaš v. r.

Mikuláš Dzurinda v. r.

- 1) § 2 ods. 2 písm. a) a b) Obchodného zákonníka.
- 2) § 23 a príloha č. 2 položka 41 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení zákona č. 279/2001 Z. z.
- 3) § 63 Trestného poriadku.
- 4) § 47 Občianskeho súdneho poriadku.
- 5) § 24 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).
- 6) § 17 ods. 2 a 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov.
- 7) § 49 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.
- 8) Napríklad § 86 až 87a Trestného poriadku, § 35 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení zákona č. 353/1997 Z. z., § 12 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 46/1993 Z. z. o Slovenskej informačnej službe, § 12 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 198/1994 Z. z. o Vojenskom spravodajstve.
- 9) § 273 Obchodného zákonníka.
- 10) § 47 zákona č. 71/1967 Zb.
- 11) § 4 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 18/1996 Z. z. o cenách v znení neskorších predpisov.
- 12) Vyhláška ministra zahraničných vecí č. 157/1964 Zb. o Viedenskom dohovore o diplomatických stykoch.
- 13) § 768 Občianskeho zákonníka.
- 14) Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 66/2001 Z. z. o prijatí Aktov Svetovej poštovej únie.
- 15) Zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
- 16) Zákon č. 71/1967 Zb.

